

Daňové sústavy v kocke - Nemecko

Pred prvou svetovou vojnou sa Nemecko rozhodlo zbrojiť, čím sa opäť vyvinul tlak na finančné zdroje a za týmto účelom sa na jeho území zaviedli vysoké dane, vrátane dane z obratu či dane z prepychu a v rámci veľkej daňovej reformy sa zrušila i autonómnosť jednotlivých krajín. V rámci reformy Nemecko získalo i výhradné právo vyberať a prerozdeľovať dane do centrálného rozpočtu, avšak väčšinu z nich minulo len na svoje vlastné potreby a municipalitám prerozdělilo len minimum. Daňové zaťaženie fyzických osôb v tej dobe dosahovalo úroveň až 60 %.

Zlom nastal až po druhej svetovej vojne, kedy sa zaviedlo podielové financovanie, pri ktorom si štát už nemohol ponechať celý výnos z daní, ale jeho časť muselo prerozdeliť aj municipalitám. Súčasný daňový systém Nemecka radíme medzi tie komplikovanejšie s daňovým zaťažením na úrovni 38,1 % HDP, čo predstavuje hodnotu mierne nad európskym priemerom (35,6 %). Vyššie dane ako Nemci platia napríklad obyvatelia Rakúska, Francúzska, Dánska, Belgicka či severných krajín.

Daň z príjmov fyzických osôb

Príjmy dosahované fyzickými osobami sa delia do 7 základných skupín, a to: príjmy z poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, príjmy z prevádzkovania živnosti a obchodu, príjmy zo závislej činnosti, príjmy z nezávislej činnosti, príjmy z kapitálového majetku, a napokon to je skupina príjmov z prenájmu nehnuteľného a niektorého hnutel'ného majetku. V prípade, že fyzická osoba dosiahne príjem, ktorý sa nedá zaradiť ani do jednej z vyššie spomínaných skupín, potom sa zdaňuje v rámci skupiny ostatných príjmov. Manželské páry majú možnosť vybrať si dobrovoľný splitting, t. j. dobrovoľné spoločné zdanenie ich dosiahnutých príjmov.

Fyzické osoby sú zdaňované progresívne s tým, že zdaniteľný príjem nepresahujúci hranicu 8004 € nie je zdaňovaný vôbec. V prípade, že fyzická osoba dosiahne zdaniteľný príjem vyšší ako spomínaná hranica, ale nižší ako 52 882 €, potom sa jej príjem zdaní 14-percentnou sadzbou dane. Osoby dosahujúce príjem vyšší ako 52 882 € ale nižší ako 250 000 € zdaní svoj príjem 42-percentnou sadzbou a osoby zarábajúce nad hranicu 250 000 € ročne, zdaní svoj príjem 45-percentnou sadzbou. Uvedené sadzby dane však nie sú konečné, nakoľko je každá fyzická i právnická osoba, dosahujúca vyšší ako minimálny príjem, povinná zaplatiť navyše aj 5,5-percentný solidárny príspevok, ako daňovú prirážku. Solidárny príspevok slúži na vyrovnávanie ekonomických a sociálnych rozdielov medzi krajinami bývalej NDR, t.j. medzi západným a východným Nemeckom. Príspevok sa prirátava aj k zrážkovým daniam.

Nemecký daňový systém umožňuje aby si fyzické osoby od svojich dosiahnutých zdaniteľných príjmov odrátali aj rôzne nezdaniteľné časti, resp. odpočítateľné položky. Tie sa delia do troch základných skupín, a to: základné odpočítateľné položky, špeciálne výdavky (poskytnuté výživné či zaplatená cirkevná daň) a napokon mimoriadne výdavky (výdavky na sociálnu a zdravotnú starostlivosť o postihnuté dieťa). Základná nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka je na úrovni už spomínaných 8 004 € ročne. Nemecko uplatňuje aj nezdaniteľnú časť na dieťa vo výške 2 184€/rok na každé vyživované dieťa. Okrem tejto časti si rodičia môžu v určitých prípadoch odrátať aj výdavky spojené so starostlivosťou o dieťa (napr. poplatky za školné). V prípade, že sa manželia rozhodnú uplatniť daňový splitting, potom sa všetky vyššie spomínané základné nezdaniteľné časti zdvojnásobia. Okrem nich si fyzické osoby môžu znížiť svoje príjmy aj o rôzne druhy poistenia či o hodnotu poskytnutých darov. Svoje zdaniteľné príjmy si Nemci môžu znížiť aj o náklady spojené s dochádzaním do zamestnania, a to vo výške 0,30 € za každý kilometer cesty, avšak maximálne 4 500 €za rok.

Fyzické osoby, ktoré sú členmi rímsko-katolíckej, nemeckej protestantskej, Lutheránskej alebo židovskej cirkvi sú povinní platiť navyše aj cirkevnú daň vo výške 8 % alebo 9 % zo svojich dosiahnutých príjmov.

Príspevky na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie dosahujú úroveň 50 % z dosiahnutej mzdy s tým, že polovicu zaplatí zamestnávateľ a polovicu platí sám zamestnanec.

Daň z príjmov právnických osôb

Daň z príjmov právnických osôb prešla v uplynulých rokoch značnými zmenami, pričom tá najväčšia sa udiala v roku 2008. V roku 1999 Nemecko uplatňovalo pri zdaňovaní príjmov právnických osôb až 45-percentnú sadzbu dane, ktorú neskôr zredukovalo na 30 %. V súčasnosti sú príjmy dosahované podnikateľskými subjektmi zdaňované iba 15-percentnou sadzbou, ku ktorej sa však musí prirátat' 5,5 % solidárny príspevok. Výsledná daňová sadzba tak predstavuje hodnotu 15,83 %.

Okrem spomínanej národnej dane platia podnikateľské subjekty aj špeciálnu municipálnu daň z obchodu, ktorej sadzba sa pohybuje v rozmedzí od 7 % do 17,5 %. Najčastejšie sa výška tejto dane pohybuje na úrovni 14 % až 17 %, čím celkové efektívne daňové zaťaženie subjektov dosiahne úroveň 30 % až 33 %.

Dividendy a úroky sú zdaňované zrážkovou daňou na úrovni 25 % + 5,5-percentný solidárny príspevok.

Miestne dane

Klasická daň z nehnuteľnosti je stanovená na úrovni 2,6 ‰ (0,26 %) alebo 3,5 ‰ (0,35 %). Vyššia sadzba sa uplatní pri nehnuteľnostiach s celkovou hodnotou vyššou ako 60 000 € Nemecko uplatňuje aj základnú 3,5-percentnú daň z prevodu a prechodu nehnuteľnosti, ktorú platí kupujúci a ktorú si môžu municipality prispôbiť, čím prišlo k jej výraznému nárastu v uplynulých rokoch. Okrem nich Nemecko uplatňuje aj daň z dedičstva a darovania, ktorých sadzba sa pohybuje na úrovni 7 % až 50 %.

Daň z pridanej hodnoty

Nemecká spotreba sa zdaňuje dvoma sadzbami dane, a to základnou 19-percentnou alebo zníženou 7-percentnou daňou. Zníženou sadzbou sa zdaňujú najmä základné potraviny, doprava, knihy a ubytovacie služby. Niektoré druhy služieb ako prenájom alebo medicínske služby sú od dane oslobodené.

Ing. Ivana Redekyová, INT

Daňové sústavy v kocke - Rakúsko

Daň z príjmov fyzických osôb

Zdaniteľné príjmy fyzických osôb dosahované na území Rakúska sa delia do 8 základných skupín, a to príjmy z poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, príjmy z výkonu odborných a nezávislých služieb, príjmy z obchodu a podnikania, príjmy z kapitálu, príjmy z prenájmu a licenčných poplatkov, príjmy zo starobných a iných dôchodkov, príjmy zo závislej činnosti a napokon je to veľká skupina ostatných príjmov. Rakúsko uplatňuje pri zdaňovaní týchto príjmov progresívny systém so 4 daňovými pásmami a sadzbami v rozmedzí od 0 % až po 50 %.

Zdaniteľný príjem v EUR	Daňová sadzba
do 11 000	0 %
od 11 001 do 25 000	36,5 %
od 25 001 do 60 000	43,2143 %
od 60 001	50 %

Od zdanenia sú úplne oslobodení daňovníci, ktorých celkový zdaniteľný príjem nepresiahol hranicu 11 000 € za rok. V prípade, že k tejto hranici nezdaniteľného príjmu pripočítame aj daňové odpočty či bonusy, ktoré môžu obyvatelia Rakúska získať, potom sa vôbec nezdaňujú príjmy do hranice cca 16 800 € u zamestnancov a 15 000 € u penzistov. Od zdaniteľných príjmov si môžu Rakúšania okrem príspevkov na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie odpočítat' i množstvo daňových bonusov a odpočtov, ktoré sú určené najmä pre pracujúcich.

Automatické daňové bonusy sa odvíjajú od počtu pracujúcich v domácnosti, ako aj počtu detí či nákladov na dopravu do zamestnania. Rovnako si svoje zdaniteľné príjmy môžu znížiť o špeciálne výdavky na vybrané druhy poistenia, investícií či určité výdavky spojené s kúpou alebo vylepšením vlastného bývania. Pracujúci Rakúšania si môžu svoje zdaniteľné príjmy za určitých

podmienok znížiť aj o výdavky spojené so zabezpečením bývania v blízkosti pracoviska, a to najmä v prípadoch, ak dochádzanie nie je možné, ako aj výdavky spojené so zabezpečením home-officu, t. j. náklady na telefón, internetové pripojenie a pod.

Určité druhy zamestnaneckých bonusov, ako napríklad trinásty alebo štrnásty plat, majú špeciálny režim zdaňovania, ktorý spočíva v tom, že prvých 620 € je oslobodených od dane úplne a zvyšok bonusu sa zdaňuje 6 %-tnou sadzbou. Táto sadzba sa však uplatní len na špeciálne odmeny a bonusy nepresahujúce hranicu 1/6 ročnej mzdy.

Príspevky na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie sú platené zamestnávateľom i zamestnancom, pričom zamestnávateľ platí z hrubej mzdy zamestnanca každý mesiac 21,5 % a zamestnanec 18 %. Samostatne zárobkovo činná osoba platí odvody vo výške 25 %.

Daň z príjmov právnických osôb

V roku 2005 Rakúsko znížilo sadzbu dane z príjmov právnických osôb z vtedajších 34 % na súčasných 25 %. Rakúske firmy majú možnosť umorovať stratu, avšak vždy max. vo výške 75 % z dosiahnutého zisku v roku, v ktorom sa rozhodli ju umorovať.

Rakúsko, ako jedna z mála krajín, uplatňuje aj tzv. inštitút minimálnej dane, ktorý sa vzťahuje na všetky podniky, ktoré v danom roku nedosiahli zisk, t. j. boli stratoví, ale na druhej strane mali obrat. Podniky aj napriek tomu, že sú v strate musia do rakúskeho štátneho rozpočtu odvieť daň vo výške 1 750 € alebo 3 500 € v závislosti od toho, v ktorej oblasti hospodárstva podnikajú. V prípade, že podnik dosiahne stratu hneď v prvom roku podnikania, potom má povinnosť zaplatiť daň v nižšej výške (1 092 €).

Rakúsko uplatňuje aj tzv. bankovú daň vo výške od 0,055 % do 0,085 % zo stanoveného základu dane a navyše vyberá aj poplatok vo výške 0,015 % z objemu uskutočnených derivátových operácií.

Miestne dane

Tak ako všetky okolité krajiny i Rakúsko uplatňuje klasickú daň z nehnuteľnosti v základnej sadzbe 0,2 %, ktorú si však môžu municipality upraviť a zvýšiť ju až o 500 %. Najvyššia sadzba dane z nehnuteľnosti tak dosahuje hranicu 1 %. Od tejto miestnej dane sú oslobodené nehnuteľnosti vo vlastníctve cirkvi, ako aj nehnuteľnosti využívané za účelom vzdelávania, vedy či poskytovania zdravotnej starostlivosti. Okrem nej Rakúsko uplatňuje aj daň z prechodu a prevodu nehnuteľnosti vo všeobecnej výške 3,5 %. Daň z dedičstva a darovania bola zrušená v roku 2008. Rakúsko neuplatňuje daň z bohatstva.

Daň z pridanej hodnoty

Štandardná sadzba dane z pridanej hodnoty je 20 % s tým, že okrem nej Rakúsko uplatňuje i dve znížené sadzby (10 % a 12 %). Nižšou 10 %-tnou sadzbou sa zdaňujú základné potraviny, knihy, noviny, verejná doprava a prenájom nehnuteľností určených na bývanie a od roku 2009 i farmaceutické výrobky. Naopak 12 %-tná sadzba sa uplatňuje v prípade parkovacích služieb.

Ing. Ivana Redekyová

Daňové systavy v kocke - Česká republika

Súčasná česká pravicová vláda sa problém vysokého celkového zadĺženia krajiny snaží vyriešiť aj zmenami v daňovej sústave, ktoré by mali priniesť dodatočné príjmy do rozpočtu. Zmenám sa zatiaľ nevyhla sadzba dane z pridanej hodnoty, zamestnanci a ani živnostníci.

Daň z príjmov fyzických osôb

V minulosti, rovnako ako my, Česká republika uplatňovala systém progresívneho zdaňovania so štyrmi daňovými pásmami. V roku 2008 však prešli na systém jednotnej daňovej sadzby a super hrubej mzdy. Aj napriek tomu je však daňový systém Česka naďalej považovaný za pomerne zložitý, obsahujúci mnoho výnimiek a jeho základným znakom sú úľavy na dani či skôr známe daňové bonusy.

Zdaniteľné príjmy fyzickej osoby sa delia do 5 základných skupín a to príjmy zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov, príjmy z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti, príjmy z kapitálového majetku, príjmy z prenájmu a napokon ostatné príjmy. Fyzické osoby si dosiahnuté

príjmy môžu znížiť o nezdaniteľné časti základu dane, ktoré však na rozdiel od Slovenska nie sú osobného charakteru, ale vzťahujú sa skôr k výdavkom bežného života. Medzi základné nezdaniteľné časti patria:

- poskytnuté dary schváleným výchovno-vzdelávacím inštitúciám, politickým stranám alebo cirkvi vo výške minimálne 2 % z príjmu alebo 1000 CZK avšak najviac 10 % z dosiahnutého príjmu,
- úroky z hypotekárneho úveru na vlastné bývanie až do výšky 300 000 CZK ročne,
- príspevky na životné poistenie ako aj penzijné pripoistenie,
- príspevky platené odborovým organizáciám a vo výške 1,5 % z dosiahnutého príjmu, najviac však vo výške 3 000 CZK,
- nezdaniteľná časť v prípade invalidných občanov.

Navyše vypočítanú daňovú povinnosť si naši susedia môžu znížiť hneď o niekoľko daňových bonusov a to na daňovníka, manželku/-la žijúceho s daňovníkom v spoločnej domácnosti ako aj na žiaka a študenta pripravujúceho sa na budúce povolanie.

V prípade samostatne zárobkov činných osôb a živnostníkov sa používa rovnaký systém skutočných alebo paušálnych výdavkov ako na Slovensku. Zatiaľ čo na Slovensku prišlo k zjednoteniu úrovne paušálnych výdavkov, tak v Českej republike stále využívajú diferencovaný systém. A tak poľnohospodári a remeselníci si svoje príjmy môžu znížiť až o 80 %, ostatné samostatne zárobkovo činné osoby až o 60 % a v prípade iných ako už spomenutých príjmov je to 40 %.

Sadzba dane je stanovená na úrovni 15 % čo možno na prvý pohľad evokuje pomerne nízke daňové zaťaženie avšak treba poznamenať, že českí zamestnanci platili dane i odvody zo super hrubej mzdy, t. j. zo mzdy zvýšenej o odvody zamestnávateľa. Z tohto dôvodu si daňový systém mohol dovoliť stanoviť nižšiu sadzbu dane lebo efektívna daňová sadzba bola v konečnom vyššia. Avšak zmeny, ktoré súčasný vládny kabinet priniesol a stále prináša sa dotkli aj tejto oblasti a systém super hrubej mzdy bol zrušený s tým, že sadzba dane z príjmov fyzických osôb do roku 2015 stúpne na úroveň 19 %. Zmeny sa dotknú aj odpočítateľných položiek, ktoré sa zredukujú a upravujú. Do daňovej sústavy sa zavedie aj nám už známa zamestnanecká prémie a z predmetu dane sa vylúčia dividendy (v súčasnosti zdaňované sadzbou 15 %) a ostatné zisky. Zo zdanenia sa vylúčia aj kapitálové zisky avšak len za určitých podmienok.

Daň z príjmov právnických osôb

Stanovenie základu dane právnických osôb je veľmi obdobné ako na Slovensku. Čo sa týka daňovej sadzby tak tá sa postupne zredukovala z pôvodných 24 % uplatňovaných v roku 2007 na súčasných 19 %. Daňový systém pozná i zníženú 5-percentnú daňovú sadzbu, ktorá sa uplatňuje v prípade príjmov z investičných, podielových a penzijných fondov.

Česká republika ako mnohé ostatné európske štáty v súčasnosti uplatňuje zdaňovanie pasívnych príjmov, t. j. dividend (15 %), úrokov (15 %), licenčných poplatkov (15 %) a iných kapitálových príjmov, ktoré však v priebehu nasledujúcich rokov bude zmenené a tieto príjmy sa vylúčia zo zdanenia. Česká republika umožňuje umorovanie strát počas obdobia 5 rokov a rovnako aj odpočet výdavkov vynaložených na vývoj a výskum ako aj odpočet darov na verejnoprospešný účel.

Miestne dane

Česká republika v rámci miestnych daní, deregulovaných do rúk samospráv, uplatňuje okrem základne dane z nehnuteľnosti založenej na hodnotovom princípe i daň z dedičstva a darovania a daň z prevodu a prechodu nehnuteľnosti. Okrem nich uplatňuje aj cestnú daň, v rámci ktorej podnikateľom poskytuje daňové úľavy ak pri preprave tovaru využívajú kombinovanú dopravu a šetria tak životné prostredie.

Daň z pridanej hodnoty

Daň z pridanej hodnoty je v Českej republike rozdelená na dve úrovne a to základnú 20-percentnú a jednu zníženú 14-percentnú (v minulom roku 10 %). Znížená sadzba dane sa uplatňuje v prípade potravín, liekov, zdravotníckej starostlivosti a zdravotníckych pomôcok, dodávok vody, dopravy, kníh, tlače a novín či ubytovacích služieb. Česká republika však plánuje postupne zníženie sadzby dane z pridanej hodnoty úplne zrušiť a zjednotiť ju na úrovni súčasnej základnej sadzby.

Spotrebné dane sú harmonizované s EÚ.

Environmentálne dane

Česká republika okrem tzv. zelených daní, ktoré uplatňujú členské štáty v rámci spoločného systému spotrebných daní, zaviedla aj špeciálne environmentálne dane uvalené na zemný plyn určený na pohon motorov a výrobu tepla ako aj na uhlie určené na konečnú spotrebu či na uhlie určené na výrobu tepla. Špeciálnej environmentálnej dani sa však nevyhla ani vyrobené elektrická energia.

Ing. Ivana Redekyová, INT

Daňové sústavy v kocke - Maďarsko

Daňová sústava Maďarska sa ešte do roku 2010 veľmi odlišovala od daňových sústav krajín V4, kam patrí i Slovensko. Donedávna sa vyznačovala najmä progresívnym systémom zdaňovania, ktorý bol v roku 2011 nahradený systémom jednotnej daňovej sadzby. Typické pre Maďarsko bola aj neexistencia nezdaniteľných častí základu dane, ako aj daňových úľav na deti a naopak sa v nej uplatňovala solidárna prirážka. Nástup novej vlády a najmä jej snaha o ozdravenie verejných financií priniesla celoplošnú a najmä výraznú daňovú reformu. Starý daňový systém, ktorý Maďarsko uplatňovalo znamenal pre daňové subjekty pomerne vysoké daňové zaťaženie, ktoré v roku 2010 dosiahlo úroveň 37,7 % HDP, čo zaradilo Maďarsko na 11. miesto spomedzi krajín s najvyšším daňovým zaťažením v Európskej únii. Na porovnanie Česká republika v tom istom roku vykázala celkové daňové zaťaženie na úrovni 33,8 % ročného HDP, Poľsko na úrovni 31,8 % HDP a napokon Slovensko, ktorého daňové zaťaženie skončilo na úrovni 28,1 % HDP. Zmena daňového systému z vysokých progresívnych sadzieb dane uplatňovaných v prípade fyzických osôb, ktoré sa pohybovali v rozmedzí od 18 % do 36 %, tak spočívala v zavedení jednotnej sadzby dane na úrovni 16 %. Je viac ako isté, že spomínaný krok prispeje k celkovému zníženiu daňového zaťaženia osôb v Maďarsku.

Daň z príjmov fyzických osôb

Od 1. januára 2011 Maďarsko prešlo na úplne nový systém zdaňovania príjmov fyzických osôb s tým, že progresívna sadzba bola nahradená proporcionálnou sadzbou na úrovni 16 %. Touto sadzbou však nie sú zdaňované len typické príjmy dosahované fyzickými osobami, ale do spoločného základu dane sa zahŕňajú i príjmy z dividend, úrokov či príjem z predaja nehnuteľnosti. Sadzba dane však nie je konečná, nakoľko sa pri príjmoch nad 2 424 000 HUF navyšuje o odvody platené zamestnávateľom na sociálne zabezpečenie vo výške 27 %. Táto špeciálna prirážka spôsobí nárast daňovej sadzby na 20,3 %. V roku 2011 Maďarsko uplatňovalo túto prirážku pri každej zdaniteľnej osobe, no v súčasnosti ich diverzifikuje v závislosti od dosiahnutého príjmu, čím de facto opätovne zaviedlo progresívny systém zdaňovania, avšak už len s dvoma daňovými pásmami.

Okrem jednotnej a nízkej sadzby dane sa nový daňový systém vyznačuje aj zavedením systému daňových bonusov, ktorých úlohou je predovšetkým podporovať rodiny s deťmi. V minulosti Maďarsko, ako jedna s mála krajín, neriešila otázku podpory rodín s deťmi cez daňový systém, ale výlučne na to využívalo rodinnú politiku. Od roku 2011 však aj ono zaviedlo systém daňového bonusu na dieťa s tým, že rodina s jedným alebo dvoma potomkami si môže svoju daňovú povinnosť znížiť o 10 000 HUF (32€) za mesiac na jedno dieťa. Rodiny s viac ako tri deťmi si môžu svoje dane znížiť až o 33 000 HUF (110€) mesačne a na každé dieťa.

Daň z príjmov právnických osôb

Maďarsko rovnako patrí medzi štáty, ktoré sa snažia prilákať zahraničný kapitál prostredníctvom nízkej sadzby korporátnej dane. Túto povest' získalo najmä v roku 1995, keď sa rozhodlo začať zdaňovať príjmy právnických osôb 18-percentnou daňovou sadzbou, čo bolo v čase, keď Slovensko napríklad ešte stále uplatňovalo vysoké progresívne sadzby dane. Neskôr sa rozhodlo už bez tak nízku sadzbu dane ešte znížiť, a od roku 2004 zdaňovalo zisky spoločností na úrovni 16 %. Veľká hospodárska kríza však Maďarsko prinútila sadzbu zvýšiť, pričom v súčasnosti sú podniky zdaňované 19-percentnou sadzbou s tým, že sa ňou nezdaňuje celý dosiahnutý zisk, ale

len tá časť, ktorá prevyšuje hranicu 500 miliónov HUF. Zisky do tejto hranice sú zdaňované len 10 % sadzbou.

Čo však ešte treba zdôrazniť je, že v časoch keď Maďarsko uplatňovalo len 16-percentnú sadzbu dane, ju navyšovalo o 4-percentnú solidárnu prirážku, ktorú v momente ako sadzbu zvýšilo na 19 %, zrušilo. Týmto krokom, sa v konečnom, docielilo zníženie celkového daňového zaťaženia právnických osôb oproti zaťaženiu pri pôvodnej nižšej 16-percentnej sadzbe dane.

Okrem klasického zdaňovania spoločností založenom na zdaňovaní zisku, si malé podniky s obratom nižším ako 30 miliónov (97 000 €) môžu zvoliť špeciálny systém zdaňovania založený na zdaňovaní dosiahnutých príjmov. Sadzba dane sa však zvýšila z 25 % až na 37 %.

Okrem klasickej národnej dane z príjmov právnických osôb, majú obce právo vyberať aj tzv. miestnu daň z podnikania vo výške až 2 % zo základu dane z príjmov. Maďarsko spolu s niektorými Európskymi krajinami sa rozhodlo zaviesť špeciálny odvod z finančných transakcií vo výške 0,15 % a 0,53 % z upravených hodnôt vykázaných v súvahe. Okrem špeciálneho odvodu Maďarsko zaviedlo aj progresívnu sadzbu dane pre poisťovne, ktorá je stanovená na minimálne úrovni 1,5 % pre dosiahnuté príjmy nepresahujúce hranicu 1 bilión HUF s tým, že nad túto hranicu sa sadzba pomaly zvyšuje až na maximálnu možnú mieru 6,4 %, ktorá sa uplatňuje v prípade dosiahnutého príjmu nad 8 biliónov HUF.

Mieste dane

Maďarsko, tak ako každá iná európska krajina, tiež uplatňuje na svojom území klasickú daň z nehnuteľnosti, ktorú vyberá v prípade stavieb i pozemkov, pričom sadzba dane závisí od hodnoty nehnuteľnosti a pohybuje sa v rozmedzí od 2 % do 4 %. Okrem nej uplatňuje aj daň z dedičstva a darovania a pre nás známu daň z motorových vozidiel. Okrem nich vyrubuje aj špeciálnu energetickú daň, pričom jej základ dane je tvorený zo zisku pred zdanením dosiahnutý dodávateľmi energií.

Daň z pridanej hodnoty

Základná daňová sadzba dane z pridanej hodnoty je bezkonkurenčne najvyššou sadzbou dane spomedzi všetkých členských štátov EÚ, pričom od roku 2012 sa zvýšila na neuveriteľných 27 % (do roku 2009 bola sadzba stanovená na úrovni 25 %). Okrem nej však Maďarsko uplatňuje aj dve znížené sadzby, a to na úrovni 18 % a 5 %. Vyššiu 18-percentnú sadzbu dane využíva pri zdaňovaní mlieka, mliečnych produktov, chleba, pečiva a pekárenských produktov, ako aj ubytovacích služieb. Najnižšia 5-percentná sadzba sa využíva pri zdaňovaní medicínskych produktov a materiálov, kníh a novín. Okrem základnej sadzby dane z DPH Maďarsko v roku 2012 zvýšilo aj sadzby spotrebných daní na tabak a minerálne oleje.

Ing. Ivana Redekyová, INT

Daňové sústavy v kocke - Poľsko

Daň z príjmov fyzických osôb

Poľsko rozdeľuje zdaniteľné príjmy do 8 základných skupín, a to: príjmy zo závislých povolaní, príjmy z nezávislých povolaní, príjmy z podnikania, príjmy vo vybraných poľnohospodárskych sektoroch, príjmy z prenájmu, príjmy z investícií a majetkových práv, príjmy z predaja nehmotného majetku, majetkových práv a hmotného majetku a napokon je to skupina ostatných príjmov.

Na rozdiel od nás či Českej republiky uplatňuje Poľsko pri zdaňovaní fyzických osôb systém progresívneho zdaňovania s dvoma daňovými pásmami, a to 18 % a 32 %. Vyššia sadzba dane sa uplatní od základu dane prevyšujúceho hranicu 85 528 PLN (19 296 €).

Od dosiahnutých zdaniteľných príjmov si Poliaci môžu odpočítať hneď niekoľko nezdaniteľných položiek, a to príspevky na sociálne zabezpečenie, zdravotné poistenie a dôchodkové pripoistenie, dary určené náboženským organizáciám, cirkvi či charite, náklady na internetové pripojenie, ako aj odpočítateľnú položku na daňovníka a dieťa.

Dividendy, úroky či licenčné poplatky vyplatené fyzickým osobám sú zdaňované zrážkovou 19-percentnou sadzbou.

Príspevky na sociálne zabezpečenie sú platené zamestnancom ako aj zamestnávateľom, a to v rovnakej výške 9,76 % (v celkovej výške 19,52 %). Príspevky na zdravotné poistenie sú platené len zo strany zamestnanca vo výške 9 %.

Daň z príjmov právnických osôb

Zdaňovanie príjmov právnických osôb uplatňované v Poľsku nie je ničím výnimočné a spočíva v klasickom porovnaní výnosov a nákladov a vyčíslení výsledku hospodárenia, resp. základu dane. Koncom 90 rokov Poľsko uplatňovalo pri zdaňovaní ziskov sadzbu až vo výške 40 %, ktorú neskôr, v roku 2004, znížilo na súčasnú úroveň 19 %.

V prípade právnických osôb Poľsko uplatňuje aj určité daňové výnimky a úľavy zo zdanenia. Prioritne ich poskytuje investičným a penzijným fondom, verejnoprospešným organizáciám, cirkvám či spoločnostiam podnikajúcim v špeciálnych ekonomických zónach.

Miestne dane

Najvýznamnejšou miestnou daňou je práve daň z nehnuteľnosti, ktorej výška závisí na jej type a od lokality, v ktorej sa nachádza. Sadzby dane sú určené jednotlivými samosprávami, pričom v roku 2012 nemohli prekročiť nasledujúcu úroveň:

Typ nehnuteľnosti	Daňová sadzba
Pozemky	0,84 PLN/m ² (cca 0,20 €)
Nehnutel'nosti určené na bývanie	0,70 PLN/m ² (cca 0,17 €)
Nehnutel'nosti určené na podnikanie	21,94 PLN/m ² (cca 5,33 €)

Poľsko neuplatňuje žiadnu daň z bohatstva. Daň z darovania a daň z dedičstva boli zrušené v roku 2004. Naopak Poľsko uplatňuje, rovnako ako Slovensko, daň z motorových vozidiel.

Daň z pridanej hodnoty

Poľsko uplatňuje až štyri sadzby dane z pridanej hodnoty, a to základnú 23-percentnú sadzbu a dve znížené sadzby: 8 % a 5 %. Znížená 8-percentná sadzba sa používa v prípade vybraných potravín, farmaceutických a medicínskych produktov a druhá 5-percentná sadzba sa využíva pri vybraných druhoch potravín ako chlieb, mäso, mliečne výrobky či knihy.

Ing. Ivana Redekyová, INT

Daňové sústavy v kocke - Rumunsko

Daňová sústava Rumunska je založená na princípe flat tax, t. j. pomerne nízkou daňovou sadzbou zdaňuje širokú základňu príjmov. To, že Rumunsko možno považovať za krajinu s výhodným daňovým režimom, svedčí i hodnota celkového daňového bremena, ktorá bola v roku 2010 druhou najnižšou spomedzi všetkých členských krajín spoločenstva a dosiahla úroveň 27,2 % HDP. Nižšie daňové bremeno vykázala už len Litva (27,1 %) a v tesnom závесе je Lotyšsko (27,3 %) a Bulharsko (27,4 %). Treba však dodať, že nízke daňové zaťaženie u priamych daní je naopak kompenzované tými nepriamymi, ktoré tvoria až 45,2 % všetkých daňových príjmov, čo v porovnaní s Európskym priemerom (38,6 %) predstavuje naozaj vysoké číslo.

Daň z príjmov fyzických osôb

Zdaňovanie príjmov nielen fyzických, ale aj právnických osôb je postavené na tzv. flat tax systéme, ktorý v roku 2005 nahradil systém progresívneho zdaňovania príjmov so štyrmi daňovými pásmami a sadzbami v rozmedzí od 18 % až po 40 %. V súčasnosti Rumunsko zdaňuje oba druhy príjmov jednotnou nominálnou 16 %-tnou daňovou sadzbou.

V prípade fyzických osôb sa rovnakou sadzbou zdaňujú všetky príjmy, t. j. príjmy zo závislej činnosti, príjmy z nezávislej činnosti (z podnikania), ako aj príjmy z dividend, úrokov, licenčných poplatkov až po príjmy z prenájmu hnutel'ného a nehnuteľného majetku. Rovnako sa touto sadzbou zdaňujú i prijaté dary, pričom dary do výšky 600 RON (cca 135 €) sú oslobodené od dane. Pri príjmoch z prenájmu sa uplatňujú 25 %-tné paušálne výdavky. Výnimku v tomto prípade tvoria len príjmy z hazardných hier, pri ktorých sa uplatňuje špeciálna 25 %-tná sadzba. Od dane sú oslobodené príjmy vyplácané ako štátne sociálne dávky či dávky zo sociálneho zabezpečenia, ako aj príjmy z dedičstva, darovania či sponzorstva.

Dosiahnuté zdaniteľné príjmy si Rumuni môžu znížiť o zaplatené príspevky na povinné sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie, ako aj o príspevky na súkromné penzijné pripoistenie (max. 400 € ročne) či o príspevky zaplatené odborom. Rovnako si príjmy môžu znížiť aj o základnú nezdaniteľnú časť na daňovníka, ktorej výška sa však odvíja od dosiahnutého príjmu, pričom s rastúcim príjmom postupne klesá až na nulu.

Príspevky na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie sú platené zamestnancom (16,5 %) aj zamestnávateľom (27,03 % až po 38,45 % v závislosti od pracovných podmienok).

Daň z príjmov právnických osôb

Príjmy dosahované právnickými osobami sú rovnako zdaňované 16 %-tnou daňovou sadzbou, pričom ešte v roku 2005 bola sadzba stanovená až na úrovni 25 %. Dividendy prijaté v rámci dvoch spoločností usadených v Rumunsku sú vyňaté zo zdanenia úplne, ostatné kapitálové príjmy sú zdaňované v rámci príjmov z podnikania. Výnimku v tomto prípade tvoria len malé spoločnosti s obratom do 100 000 EUR a do 250 zamestnancov, ktoré sa môžu rozhodnúť či budú zdaňovať zisk alebo obrat. V prípade, že sa rozhodnú pre zdanenie obratu, potom nepoužijú základnú 16 %-tnú sadzbu, ale špeciálnu 3 %-tnú sadzbu.

Osobitný režim zdanenia je určený pre kasína a nočné podniky, ktoré majú povinnosť prioritne zdaňovať dosiahnutý obrat, pričom ho zdaňujú 5 %-tnou sadzbou, avšak len za predpokladu, že daň z obratu je vyššia ako daň vypočítaná zo zisku. Ak by bola daň z obratu nižšia sú povinní zdaňovať dosiahnutý zisk za použitia základnej 16 %-tnej sadzby.

Rumunsko poskytuje právnickým osobám usadeným na jeho území množstvo daňových úľav a stimulov. Najrozšírenejšou je daňová úľava v podobe zvýhodneného odpisovania, kedy až 50 % z hodnoty obstaraného majetku, môže byť odpísaná už v prvom roku obstarania. Zvýhodnené sú aj podniky investujúce do výskumu a vývoja s tým, že si do daňových výdavkov môžu uplatniť navyše ešte 20 % z vynaložených a už uplatnených výdavkov. Podniky tiež môžu za určitých podmienok využívať i stimuly v podobe špeciálneho režimu DPH, pri ktorom je základná sadzba znížená na úroveň 5 % či výhody podnikania v špeciálnych ekonomických zónach a priemyselných parkoch, kde môžu čerpať rôzne stimuly, dotácie či príspevky zo štrukturálnych fondov a navyše sú oslobodení od platenia dane z nehnuteľnosti.

Miestne dane

Daň z nehnuteľnosti sa člení na daň zo stavieb a daň z pozemkov a je zvlášť určená pre fyzické osoby - občanov a zvlášť pre podnikateľov. Občania platia 0,1 % z hodnoty stavby určenej v závislosti od lokality, typu a počtu vlastnených stavieb. Podnikatelia platia daň v rozmedzí od 0,25 % do 1,5 % z hodnoty stavby, ktorá sa odvíja od jej charakteru. Daň zo stavieb sa platí dvakrát za rok. Daň z pozemkov sa rovnako odvíja od lokality a typu pozemku s tým, že podnikateľské subjekty vlastniace pozemky, na ktorých stoja budovy sú oslobodené od dane. Daň z pozemkov sa platí rovnako, ako daň zo stavieb, dvakrát ročne. Rumunsko neuplatňuje daň z darovania a ani z dedičstva. Rovnako vo svojej daňovej sústave nemá zaradenú ani daň z prevodu a prechodu nehnuteľnosti, avšak príjem z predaja nehnuteľného majetku je zdaňovaný spolu s ostatnými príjmami 16 %-nou sadzbou, ak sa nespĺnia podmienky na oslobodenie.

Daň z pridanej hodnoty

Rumunsko zdaňuje spotrebu základnou 24 %-tnou sadzbou a dvoma zníženými na úrovni 5 % a 9 %. Najnižšia 5 %-tná sadzba sa uplatňuje v prípade niektorých sociálnych služieb či súkromného bývania. Druhou 9 %-tnou sadzbou sa zdaňujú farmaceutické produkty, zdravotnícke pomôcky, knihy, noviny, vstupy na kultúrne predstavenia či hotelové služby. Zo zdanenia sú úplne vyňaté niektoré vzdelávacie a kultúrne služby, ako aj poštové a zdravotnícke služby, vrátane bankových, poisťovacích a zaistovacích služieb.

Ing. Ivana Redekyová

Daňové systémy v kocke - Španielsko

Španielsko je jeden z európskych štátov, ktorý bol značne postihnutý krízou a ktorý sa dodnes nespamätal. Zlý stav verejných financií a celkovo oslabené zdravie ekonomiky prinútilo španielsku vládu urobiť zmeny i v systéme daňovom. Španielsko vo všeobecnosti radíme medzi južné krajiny, pre ktoré sú typické značne benevolentné a štedré daňové systémy. Celkové daňové zaťaženie Španielska je nižšie a dosahuje úroveň cca 31,9 % HDP čím sa radí na 18. miesto spomedzi ostatných členov EÚ. Úrovníou daňového zaťaženia tak patrí do skupiny spolu s Gréckom, Írskom či Portugalskom.

Osobitosťou španielskeho daňového systému je rozdelenie právomocí vo výbere a použití daní. Vyplýva to z rozdelenia územia, ktoré sa delí na 17 regionálnych štruktúr a 2 teritória, pričom teritória majú právo samostatne rozhodovať o stanovení a použití niektorých daní. Ostatné oblasti majú tiež daňové právomoci, avšak nie tak široké a významné ako teritória. Voľnosť v rozhodovaní pri správe daní spôsobila, že napríklad obyvatelia Andalúzie uplatňovali pri zdaňovaní vyššie sadzby dane ako Katalánci.

Daň z príjmov fyzických osôb

Daň z príjmov fyzických osôb je vyberaná zo zdaniteľných príjmov, ktoré sú rozdelené do 6 skupín, a to na príjmy zo zamestnania, príjmy z hmotného a nehmotného majetku, príjmy z podnikateľskej činnosti, príjmy z kapitálového majetku, príjmy od subjektov kolektívneho investovania a napokon je to široká skupina ostatných príjmov.

Španielsko vo všeobecnosti uplatňuje systém progresívneho zdaňovania so 7 daňovými pásmami:

Dosiahnutý príjem v €	Sadzba dane
1 - 17 707	24,75 %
17 708 - 33 007	30 %
33 008 - 53 407	40 %
53 408 - 120 000	47 %
120 001 - 175 000	49 %
175 001 - 300 000	51 %
300 001 a viac	52 %

Od roku 2011 majú regionálne vlády možnosť stanoviť si režim zdaňovania príjmov spolu so sadzbami dane sami, pričom najvyššia sadzba v roku 2012 dosahovala úroveň až 56 %.

Úspory a kapitálové príjmy sú zdaňované zvlášť, t.j. nie v rámci úhrnu zdaniteľných príjmov, formou progresívneho zdaňovania. Kapitálové príjmy do 6 000 € sú zdaňované 21 %-tnou sadzbou, do 24 000 € 25 %-tnou sadzbou a dosiahnuté príjmy nad túto hranicu až 27 %-tnou sadzbou.

Od dosiahnutých zdaniteľných príjmov majú Španieli možnosť odpočítať si množstvo nezdaniteľných častí a úľav, ktoré sa nástupom krízy ešte rozšírili. Základná nezdaniteľná časť na daňovníka s vekom do 65 rokov je stanovená na úrovni 5 151€. Daňovníci nad 65 rokov si môžu svoje dosiahnuté príjmy znížiť o 6 069 € ročne a daňovníci nad 75 rokov dokonca až o 7 191 €. V prípade, že daňovníci majú navyše aj deti mladšie ako 25 rokov a s príjmom do 8 000 € si môžu uplatniť aj nezdaniteľnú časť na dieťa, ktorej výška závisí od počtu detí v rodine. V roku 2013 platia nasledovné sumy:

na prvé dieťa	1 836 €
na druhé dieťa	2 040 €
na tretie dieťa	3 672 €
na štvrté a každé ďalšie dieťa	4 182 €

V systéme existujú aj nezdaniteľné časti určené zarábajúcim ľuďom s postihnutím, pričom ich výška sa odvíja od veku daňovníka. Invalid s vekom od 33 do 65 rokov si príjmy môže znížiť o 2 316 € a starší až o 7 038 €. Pre nás neobvyklá nezdaniteľná časť vo výške 918 €, resp. 1 122 € je

určená tým, ktorí žijú v jednej domácnosti spolu s rodičmi, ktorí sú starší ako 65 rokov a ktorých ročný príjem nepresiahol 8 000 €. Pre zamestnaných ľudí je určený aj špeciálny príspevok vo výške 4 080 €(príjem do 9 180 €) alebo 2 656 €(príjem do 13 260 €).

Okrem nezdaniteľných častí pozná španielsky daňový systém i daňové bonusy. Najnovším je bonus v hodnote 400 € určený zamestnaným a podnikajúcim daňovníkom, ako podpora domáceho kúpyschopného dopytu. V roku 2012 sa obnovil i daňový bonus vo výške 15 % z výdavkov na obstaranie alebo obnovu vlastného bytu. Naopak sa v rámci zmien zrušil daňový bonus pri narodení či osvojení dieťaťa.

Čo sa týka výšky príspevkov na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie, tie sú platené rovnako zamestnávateľom (23,6 % z hrubej mzdy zamestnanca), ako aj zamestnancom (4,7 %)

Daň z príjmov právnických osôb

Sadzba dane z príjmov právnických osôb sa postupom času a rokov znižuje s tým, že v roku 2007 bola znížená z úrovne 38 % na 35,2 % a v roku 2008 na súčasných 30 %. Malé a stredné podniky s ročným obratom do 10 miliónov EUR majú špeciálny režim zdaňovania s tým, že ak dodržia všetky zákonom stanovené podmienky majú možnosť časť zisku zdaňiť 25 %-tnou sadzbou a zvyšok základnou 30 %-tnou. Spoločnosti s obratom nižším ako 5 miliónov EUR a menej ako 25-timi zamestnancami môžu svoj zisk do 300 000 € zdaňiť 20 %-tnou sadzbou a zvyšok 25 %-tnou sadzbou.

Miestne dane

Španielsko v rámci miestnych daní uplatňuje daň z nehnuteľnosti, ktorú platia len podnikateľské subjekty, ale aj daň z dedičstva a darovania či daň zo zhodnocovania pôdy.

Daň z pridanej hodnoty

Španielsko uplatňuje základnú sadzbu dane z pridanej hodnoty na úrovni 18 % a dve znížené sadzby. Najnižšou 4 %-tnou sadzbou sú zdaňované vybrané druhy potravín, tlač, lieky či automobily pre invalidov). Druhá 8 %-tná sadzba sa využíva pri zdaňovaní niektorých druhov potravín a služieb, ale aj pri vstupe do kina či na športoviská.

Ing. Ivana Redekyová; INT